

De GGZ sluipt langzamerhand de wijk in maar of ze daar onderdeel van uitmaakt, is nog de vraag. Je bent onderdeel van iets wanneer er een wezenlijk noodzaak voor aanwezigheid is voor het voortbestaan van het systeem 'de wijk'. FACT-teams of medewerkers van de GGZ in sociale wijkteams, opereren regelmatig in de wijk om mensen met GGZ-problematiek te helpen. Dat is vooral onderbouwd door medische kennis met een vleugje sociale psychiatrie. John Mc Knight heeft in Amerika de Asset Based Community Development tot ontwikkeling gebracht. Hierbij gaat men er vanuit dat instellingen en professionals geen wijk kunnen creëren omdat alleen mensen die er wonen dat kunnen. Ze hebben een aantal uitgangspunten om de wijk van binnenuit te hervormen. Als eerste gaat men er vanuit dat de wijk zelf hulpbronnen kent, die aangeboord moeten worden. Dat kunnen vrijwilligers zijn, maar ook een dominee of bevoegen wijkagent die de wijk goed kent en door de wijk gekend wordt. Daarnaast is het belangrijk om te weten waar mensen in de wijk zich betrokken bij voelen of waar ze belang bij hebben. Om van daaruit mensen te mobiliseren zich ergens voor in te zetten, waarbij professionals alleen ondersteunend zijn en de wijkbewoners 'in the lead' met de armen uit de mouwen gestoken.

Dat we de wijk omarmen wil dus nog niet zeggen dat de wijk de GGZ omarmt. We gaan die kant op en we moeten ontdekken waar de wijk ons nodig heeft. In dit nummer van SP staat de wijk centraal zodat we met recht kunnen spreken van sociale psychiatrie. **Bauke Koekkoek** is van mening dat het goed is dat de GGZ de wijk heeft ontdekt, maar dat het om een andere benadering vraagt. Hij vraagt zich terecht af hoe de GGZ zorg kan dragen voor een geestelijke gezondheidsbevorderend klimaat in de wijk. **Willem Gotink** heeft als POH-GGZ zijn plek in de wijk wel gevonden en is er zo enthousiast over in zijn bijdrage, dat het duidelijk wordt dat een groot deel van de sociale psychiatrie zich in de eerste lijn dient te bevinden. **David Sars** laat in zijn bijdrage over mindfulness in de sociale hulpverlening zien hoe een preventieve aanpak en ondersteuning bij ouders, mogelijk ggz-problematiek kan doen voorkomen. Door stress te verminderen, ontstaat er meer ruimte bij de ouder om aan te sluiten bij de behoefte van het kind. Hoewel zijn aanpak alle lof verdient, blijft het de vraag of iedereen de vraagverlegenheid en acceptatieschroom zal overwinnen, zo lang het stigma op de loer ligt. Niet iedereen stapt zonder schroom op de hulpverlening af. Het wordt tijd dat we het stigmatiseren flink gaan aanpakken, al zal dat een lange weg zijn. Evolutionair gezien maken mensen nu eenmaal snel onderscheid tussen zichzelf en de ander als een primitieve overlevingsdrift. **Christa van Rossum** (SPV), **Cindy Nesselaar** (herstelcoach), **Peter Broere** (verpleegkundig specialist GGZ), **Jeroen Vogel** (peer supportwerker) en **Janneke Juffermans** (journalist) hebben samen een artikel geschreven over samenwerking op het gebied van de GGZ in een van de meest zorgwekkende wijken in Utrecht. Een mooi geschreven, eerlijk en hoopvol verslag dat laat zien dat visie, werkplezier en goede hulpverlening vanuit het sociaal psychiatrische gedachtegoed hand in hand kunnen gaan.

Willem Gotink komt nog een keer aan het woord in zijn bijdrage *Er zit te veel ruimte tussen de GGZ-hokjes*. De moeite die het kost om hulp op te schalen of een verwijzing te realiseren is een al langer bestaand fenomeen. Zeker nu het landschap van de GGZ met wijkteams en POH-GGZ is uitgebreid. Het gaat over domeinen, diverse werkvelden en aanwezige (specialistische) kennis. Wanneer is een probleem ernstig genoeg dat een verwijzing naar meer specialistische hulp nodig is en wanneer kan het beter in de eerste lijn, ondanks het feit dat het ernstig is? Ook **Bauke Koekkoek** komt nog een keer terug wanneer hij verslag doet van het *Congres Helden van de wijk*. Bauke hoopt dat de dag heeft bijgedragen aan een betere kennis bij wijkprofessionals hoe ze met mensen met psychische problemen om moeten gaan en dat daar grote verschillen tussen zitten. Onze eigen **Christel ten Berge** van de redactie, heeft Sarah Voss en Esther Pullen, werkzaam bij de GGD Den Bosch, in hun eigen wijk opgezocht. Twee mensen die de bemoeizorg vanuit de GGD met hart en ziel uitvoeren en daarvoor terecht door Onno Hoes van het landelijk project *Opvang Verwarde Mensen* als goed voorbeeld in de kijker zijn gezet. De wijk zal de (specialistische) bemoeizorg hard nodig hebben.

Verder treft u in dit nummer een mooie recensie van **Godelieve van Zijl** aan die het boek van **Erling Kagge**, *"Stilte- Jezelf staande houden in een wereld vol lawaai"* heeft gelezen. Verder treft u een recensie aan van het boek van **Paul van Hoek & Frans Brinkman** *Eigenlijk zegt u dat u dood wilt?!*- in gesprek met een suïcidale cliënt en van het *Handboek intensive home treatment* onder redactie van **Elnathan Prinsen, Bas van Wel, Niels Mulder, Nellie de Koning**.

Zoals gebruikelijk wordt u in de rubriek Dichterbij meegezogen in de praktijk van alledag.

Tot slot mag niet onvermeld blijven dat mede door grote inzet van onze **Frans van Vugt** u in een jaar tijd drie prachtige boeken via SP hebt mogen ontvangen. In december 2016 verscheen het inspirerende *BuurtzorgT* van **Henk-Willem Klaassen**. **Bauke Koekkoek** schreef het boek *Verward In Nederland* waarmee hij terecht de landelijk aandacht van de pers kreeg. Tot slot ontving u onlangs het prachtige *Psychische kwetsbaarheid* onder redactie van **Ivonne van der Padt, Jeanne Derks en Sjaak Boon**. De in deze boeken besproken thema's sluiten naadloos aan bij dit nieuwe nummer van SP. En ook dit nummer komt weer via Frans van Vugt bij u op de deurmat omdat hij alle artikelen bundelt, opmaakt, bij de drukkerij inlevert en de distributie verzorgt.

Strikt genomen is dit de vijfde uitgave van dit jaar. U mag het dus ook beschouwen als het eerste nummer van 2018. Nieuwe leden, abonnees en donateurs die in 2018 lid worden zullen deze uitgave nagestuurd krijgen.